

LÅNGT
IFRÅN LAGOM

SLUTRAPPORT

Antirykteskampanjen Botkyrka Fördomsfritt (C4i)

Selin Kayhan, Kommunledningsförvaltningen
KS/2013:591

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · Besök Munkhättevägen 45 · Kontaktcenter 08-530 610 00 Direkt 08-530 614 27 · E-post selin.kayhan@botkyrka.se Org.nr 212000-2882 · Bankgiro 624-1061 · Webb www.botkyrka.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Bakgrund	4
Inledning	4
Rykten i Botkyrka	4
Identifierade utmaningar i Botkyrka och i Europa inför projektstart	5
Valda ryktesteman	7
Projektmål och resultat.....	8
Måluppfyllelse	9
Projektresultat	9
Projektorganisation.....	11
Ansvarsfördelning inom Antirykteskampanjens ”3 F”* – förvaltning, föreningar och forskning.....	13
Målgrupp.....	13
Redovisning av genomförda aktiviteter.....	14
Antiryktescaféer	14
Antiryktesagenter	14
Media- sessioner.....	15
Kampanjfilm	15
Ungdomskonferens	15
Föreläsning	16
Antiryktesbilaga.....	16
Analys av projektets genomförande.....	17
Identifierade svårigheter under projekttiden.....	17
Europarådets analys	18
Medskick till kommunledningsförvaltningen från antiryktesagenter och lokal styrgrupp	18
Preliminärt upplägg steg 3.....	19
Två förslag på hur Botkyrka kommun kan gå vidare med integrering av antiryktesarbetet i ordinarie verksamhet	20
Redovisning av EU- medel (januari 2014- juni 2015)	22

Sammanfattning

För att nå interkulturella strategins mål är uppbyggnaden av ett antiryktesarbete avgörande för platsen Botkyrka. Att slå hål på eller nyansera rykten kommer alltid att vara en utmaning för att lyckas med det ständiga arbetet att frigöra våra invånares livschanser och för att stärka varumärket Botkyrka.

Det Europeiska kunskapsutbytet Communication for Integration (C4i) startade i januari 2014 som en pilot inom ramen för Botkyrkas medlemskap i Unesco LUCS (KS/2013:591). Parallellt med tio andra europeiska städer har Botkyrka under 18 månader genomfört en lokal Antirykteskampanj med stöd från Europarådet och Europeiska kommissionen. Det genomförda projektet innebär mer än ett kort genomförande av en kampanj. Europarådet menar i sin slutrapport att det bör ses som en begynnande social rörelse i behov av fortsatt stöd och politisk ledarskap. Den har lagt grunden för en långsiktig strategi som efter projektfasen kräver ett förnyat åtagande både politiskt och socialt, samt en fortsatt stor dos innovation, kreativitet och tålamod.

Antirykteskampanjen Botkyrka Fördomsfritt har aktivt arbetat med att skapa dialogplattformar i form av föreläsningar, antiryktescaféer, konferenser och utbildningar. Resultatet av projektet är ett pågående engagemang och samarbete med 30 utbildade antiryktesagenter från skolor, lokala organisationer, men också ideellt intresserade invånare utan koppling till föreningslivet.

Rapporten redovisar det konkreta arbete som Botkyrka har genomfört och det engagemang som projektet har skapat med lokala aktörer och invånare. De rykten som har valts ut har identifierats med stöd av forskare på Mångkulturellt Centrum och den lokala styrgruppen. I denna rapport presenteras två förslag på framtida utveckling.

Bakgrund

Under senare hälften av 1990-talet nådde en skev och stigmatiserande rapportering om Botkyrka i media sin kulmen. Rapporteringen hade en negativ påverkan på invånarnas självbild och stolthet över den plats de uppfattade som hemma. Den skeva och negativa bilden som förmedlades om Botkyrka begränsade dessutom starkt platsens möjligheter till ekonomisk och social tillväxt.

En sund reaktion från unga i Botkyrka 2002 blev startskottet för en långsiktig förändringsprocess i Botkyrka¹ i syftet att ta makten över vår egen berättelse och framtid, och också utmana den befintliga bilden av Botkyrkas invånare, platsen Botkyrka och av bilden av svenskhet. 2010 antog kommunfullmäktige Strategi för ett interkulturellt Botkyrka (KS/2009:207) som ytterligare ett steg i den riktningen och Antirykteskampanjen Botkyrka fördomsfritt är ett konkret avtryck i det arbetet.

Den första antirykteskampanjen genomfördes i Barcelona 2010 och är idag en bärande del för uppfyllandet av Barcelonas interkulturella strategi med närmare 700 antiryktesagenter. Vi i Botkyrka har anpassat Barcelonas innovativa tillvägagångssätt att hantera de utmaningar som finns för att förebygga diskriminering och rasism till våra förhållanden och förutsättningar. Ett antiryktesarbete vänder sig till alla invånare i en kommun. Det kräver ett inkluderande arbetssätt och ett tydligt underliggande budskap om ambitionen att bygga ett hållbart samhälle där mångfald är norm.

Inledning

Det lokala arbetet för att bygga social mobilisering med syfte att synliggöra, nyansera och motverka rykten och fördomar som leder till främlingsfientlighet, rasism och diskriminering påbörjades 2013 i kommunen.

Rykten i Botkyrka

Mångkulturellt centrum (MKC) fick inför uppstarten av Antirykteskampanjen uppdraget att ta fram en kunskapsöversikt om antiryktesforskning sedan Andra världskriget som stöd för att identifiera rykten och fördomar som cirkulerar i kommunen². De rykten som identifierades och valdes ut till kampanjen är kopplade till de socioekonomiska mönster som genomsyrar bilden av Botkyrka

¹ Tidsskriften Shoo grundas av Botkyrkaungdomar och journalisten Josef el-

Mahdi 2002 med stöd av kultur- och fritidsförvaltningen, som en reaktion på Janne Josefsson stigmatiserande dokumentär "Fittja Paradiso". 2003 bildas Botkyrka Ungdomsfullmäktige som ett nästa steg i att ta makten över berättelsen och för att frigöra unga invånares livschanser. Ytterligare kuggar i detta var Botkyrkas arbete med Ålborgdeklarationen 2004-2007 som utmynnade i våra 6 hållbarhetsutmaningar (KS/2011:192)

² "Om rykten i Botkyrka- en förstudie om vanliga rykten som motverkar ett interkulturellt Botkyrka", René Leon Rosales.

och våra invånare och som låser invånarnas livchanser och platsens utvecklingspotential.

Angreppssättet att motverka diskriminering i Botkyrka är interkulturellt. Vi utgår från en politisk riktning, som delas av både majoritet och opposition, som innebär att ett icke-diskriminerande samhälle bäst skapas genom att möjliggöra utbyte och interaktion mellan grupper och stadsdelar och att i dessa medvetet synliggöra och åtgärda ojämlikhet i fråga och makt och inflytande som grundar sig i ursprung, religion och andra dimensioner som rymms inom svensk diskrimineringslagstiftning.

Med detta som utgångspunkt är det avgörande att skapa plattformar för dialog med representanter från civilsamhället lokalt, kommunala verksamheter/tjänstemän, förtroendevalda och forskningsäten, snarare än att skapa ”möten mellan kulturer”.

Identifierade utmaningar i Botkyrka och i Europa inför projektstart

Med stöd av strategi för ett interkulturellt Botkyrka, av slutsatser i tidigare antiryktesforskning, samt av Europarådets ”White Paper on Intercultural Dialogue- Living together as equals in Dignity³” identifierades följande utmaningar och utvecklingsområden inför projektstart:

- Det finns svårigheter att hitta tillförlitliga källor med information om migration. Det försvårar möjligheten att skapa sig en uppfattning om vad som är sant och osant. En konsekvens av detta är att individer oftast bildar egna uppfattningar i ogrundade ”myter” som är felaktiga och ofullständiga.
- Det krävs långsiktiga insatser för att skapa en ömsesidig dialog mellan invånare med olika bakgrund och från olika områden.
- Då segregation är en av orsakerna till det rumsliga och sociala distansen mellan Botkyrkaborna, är det viktigt att utveckla arbetsmetoder för att motverka segregationens negativa effekter.
- Insatser behövs för att förändra invånarnas självbild och för att hitta in i en svenskhet som tillåter att man bejakar och får känna stolthet över egna individuella familjehistorier och identitet.

³ Beslutad av Europarådets Ministerråd 2008 och basen för Botkyrkas medlemskap i Intercultural Cities.

- Ett större engagemang från nyckelpersoner i offentlig sektor, forskning, frivillig sektor och näringsliv -på lokal nivå likaväl som på regional och nationell nivå - är nödvändigt i projekt för social hållbarhet med mångfald som norm.
- Insatser och samarbeten som innebär ett ökat ansvarstagande och engagemang från media med säkerställd pressfrihet är nödvändiga.
- Globala konflikter påverkar Botkyrka som plats och våra invånare. En del i skapandet av ett hållbart interkulturellt samhälle handlar om att vara medveten om de omvärldsförändringar som påverkar en fortsatt fredlig samexistens mellan invånare i Botkyrka.

Dessa utmaningar och utvecklingsområden har varit utgångspunkter när vi utformat mötesplattformar i antiryktesarbetet i Botkyrka.

Valda ryktesteman

Kunskapsöversikten från Mångkulturellt centrum (se bilaga 1 och 2) redogör för de identifierade rykten och har delats in i fyra teman:

1. Brottslighet
2. Oförenliga kulturer
3. Orättvis fördelning av offentliga resurser
4. Den hotade svenska kulturen

Dessa ryktesteman har genomsyrat hela kampanjen och de genomförda aktiviteterna.

Exempel på rykten i Botkyrka	
-	”Majoriteten av de som bor i norra Botkyrka får bidrag, är arbetslösa och är kriminella”.
-	”Det bor bara idioter i Botkyrka”.
-	”Tjejer från andra kulturer får inte spela fotboll”.
-	”Ungdomar lämnar skolan och skapar samhällsproblem som snatteri och grafitti”.
-	”Det är främst utbildade människor som kommer till Botkyrka”.
-	”Norra Botkyrka är ett kriminellt område där många utlandsfödda bor”.

Källa: ”Om rykten i Botkyrka- en förstudie om vanliga rykten som motverkar ett interkulturellt Botkyrka” Rene Leon Rosales 2014.

Projektmål och resultat

När vi gick med i det europeiska kunskapsutbytet Communication for Integration (C4i) hade antiryktesarbetet redan påbörjats i Botkyrka som en pilot inom ramen för Botkyrkas medlemskap i Unesco LUCS (KS/2013:591).

Samarbetet inom C4i innebar att vi kunde arbeta parallellt med tio andra europeiska städer under 18 månader, dra lärdomar och hämta stöd och insikter hos varandra. Barcelona, som påbörjade sitt antiryktesarbete redan 2010, deltog i projektet för att bistå med kunskap, verktyg och tillvägagångssätt.

Resultatet av Europarådssamarbetet blev över förväntan i alla de 11 medverkande städerna⁴.

De 11 medverkande städerna.

⁴ Amadora och Loures (Portugal), Bilbao och Sabadell (Spanien), Limerick (Irland), Botkyrka (Sverige), Nurnberg och Erlangen (Tyskland), Lublin (Polen) och Patras(Grekland).

Måluppfyllelse

Syfte och projektmål C4i

- Att identifiera, nyansera och motverka rykten och fördomar om Botkyrka och dess invånare i nära samarbete med forskare, civilsamhället och nyckelpersoner i kommunen.
- Att identifiera och utveckla indikatorer som följer social förändring i relation till nedbrytningen av rykten och fördomar som leder till rasism, diskriminering och främlingsfientlighet.
- Att ge förutsättningar för unga och gamla i Botkyrka att ifrågasätta, nyansera och/eller slå hål i rykten som skapar social och mental distans mellan invånare och begränsar livschanserna för dem som drabbas.
- Att utveckla metoder för dialog som stärker en jämlik kunskapsdelning och samarbete mellan forskare, civilsamhället och kommunala tjänstemän.

Unesco LUCS-pilotens mål

1. Att pröva ett arbetssätt för att bemöta rykten i samarbete med forskning och civilsamhälle.
2. Att bemöta de utmaningar och hinder som identifierats genom undersökningar och rapporter i fråga om att uppnå ett interkulturellt samhälle.
3. Att skapa långsiktighet i antiryktesarbetet genom aktiviteter, events m.m. (årlig/a konferens/er) som kan bli återkommande evenemang.
4. Att efter pilotfasen integrera kampanjen i de kommunala verksamheterna sprida arbetssätt nationellt.

Projektresultat

Efter projekttiden och de genomförda aktiviteterna har vi uppnått följande:

- *Utbildning av antiryktesagenter:*
 - Genomfört två antiryktesutbildningar med målgruppen 18-25 år.
 - Utbildat totalt 30 antiryktesagenter mellan 2014-2015.
 - Efter utbildningarna har det inrättats en *arbetsgrupp* bestående av antiryktesagenter. Med hjälp av forskningsunderlag har vi identifierat och utvecklat en struktur för utbildning av antiryktesagenter som är Botkyrkaanpassad.
- *Antiryktescaféer:* I samverkan mellan civilsamhälle, forskning och kommunen har det skapats en strategi för antiryktescaféer som dialogplattform. Det har totalt anordnats 4 caféer med olika teman.
- Inom ramen för projektet har en ungdomskonferens, föreläsning, kampanjfilm och workshop om ryktens roll i media anordnats.

Redovisning av koncept

C4i projektet har sin utgångspunkt i antagandet att ett framgångsrikt integrationsarbete kräver förändringar i individuella tankesätt, attityder och beteenden som bidrar till att skapa förtroende bland kommunens medborgare. Syftet med en antirykteskampanj är att skapa en medvetenhet och ett ansvarstagande om ryktens negativa effekter genom kritiskt tänkande och reflektioner.

Antirykteskampanjen har drivits i projektform i syfte att identifiera en långsiktig strategi i samarbete med lokalsamhällets aktörer – en strategi som motverkar eller nyanserar de rykten som hindrar framväxten av ett hållbart interkulturellt Botkyrka.

Det genomförda projektet innebär mer än ett kort genomförande av en kampanj. Projektet ska enligt Europarådet ses som en begynnande social rörelse i behov av fortsatt stöd och politisk ledarskap. Den har lagt grunden för en långsiktig strategi som efter projektfasen kräver ett förnyat åtagande både politiskt och socialt, samt en fortsatt stor dos innovation, kreativitet och tålamod.

Arbetet har byggt på en politisk viljeinriktning, konsensus mellan politiska partier och en inledande ambition om att integrera projektets resultat i ordinarie verksamhet. Projektets beståndsdelar har varit följande:

1. Att identifiera de rykten som finns i en kommun/stad som kan ha negativ effekt för platsens och invånarnas utveckling.
2. Att samla objektiv data och känsliga argument för att nyansera överdrifter eller slå hål på falska rykten.
3. Att skapa ett antiryktesnätverk med lokala aktörer från civilsamhället.
4. Ett förändrat språkbruk, som går från skuldbeläggande till att locka fram ett engagemang och ansvarstagande.
5. Att utbilda och sedan kontinuerligt ge antiryktesagenter stöd.
6. Att skapa olika event och kreativa inslag som sammanför invånare från olika grupper och områden.
7. Att designa och genomföra antirykteskampanjen för att skapa ett bredare engagemang och medvetenhet.
8. Att utveckla och sprida olika metoder och kreativa verktyg i arbetet mot rykten.

Målgrupp för ett antiryktesarbete är den ambivalenta och tvetydiga majoriteten i samhället, de som varken identifierar sig som antirasister eller rasister och därför inte ser sin roll i frågan. Rykten innefattar ett brett fält av allmänmänniskt beteende. Både forskning och praktik visar att den stora majoriteten i alla samhällen kan identifiera sig och referera till rykten. Diskussioner om rykten

skapar därför ett större intresse och engagemang hos den breda allmänheten och möjliggör diskussioner kring om man själv tror på rykten, sprider dem vidare eller tar dessa för sanningar.

Projektorganisation

Projektet har organiserats genom en lokal styrgrupp bestående av Rene Leon Rosales (Mångkulturellt centrum), Tobias Hübinette (Mångkulturellt centrum), Carina Savborg (Kultur och fritidsförvaltningen), Luis Lineo (Fanzingo), Patricia Palma (Orten i fokus och Södra sidan), Fazal Hussein (Immigranternas riksförbund), Selin Kayhan (Projektledare, kommunledningsförvaltningen) och Helena Rojas (Projektägare, kommunledningsförvaltningen).

Under projektets första fas organiserades antiryktesnätverket genom en lokal styrgrupp med uppdrag att identifiera struktur och långsiktiga mål för arbetet. Den lokala styrgruppen har under projektets andra fas utökats med representanter från Botkyrka Ungdomsfullmäktige och styrgruppens medlemmar har agerat som enskilda rådgivare fram till slutet av projektet.

I samband med den första antiryktesagentsutbildningen i september 2014 skapades en arbetsgrupp bestående av antiryktesagenter som var med och planerade de kommande aktiviteterna.

Projektstart

Januari – december 2014
Styrgrupp –
Forskare, civilsamhälle och nyckelpersoner.
2015: Rådgivare.

Projekt slut

Oktober 2014 - juni 2015
Arbetsgrupp –
Utbildare av framtida antiryktesagenter.
Ungdomsfullmäktige.
– Avstämningar med styrgruppen.

Antiryktesnätverkets styrgrupp

<i>Namn</i>	<i>Organisation</i>
1. Rene Leon Rosales	Forskare, MKC
2. Tobias Hübinette	Forskare, MKC
3. Carina Savborg	Kultur och fritidsförvaltningen
4. Luis Lineo	Fanzingo
5. Patricia Palma	Orten I Fokus – Södra sidan
6. Fazal Hussein	Immigranternas riksförbund
7. Selin Kayhan	Projektledare, Kommunledningsförvaltningen
8. Helena Rojas	Projektägare, Demokrati, mänskliga rättigheter och interkulturell utveckling

Arbetsgrupp bestående av antiryktesagenter

<i>Namn</i>	<i>Organisation</i>
1. Mikail Uzunel	Student
2. Aymen Alhasib	Student
3. Bünyamin Uzunel	Student
4. Daniela Stojkovic	Botkyrkas Ungdomsfullmäktige
5. Gizem Tutuncu	Botkyrkas Ungdomsfullmäktige
6. Burak Özdemirok	Botkyrkas Ungdomsfullmäktige

Ansvarsfördelning inom Antirykteskampanjens ”3 F”* – förvaltning, föreningar och forskning

Förvaltning:

Aktör: Botkyrka kommun:

Ansvar: samordnare, projektledare och projektägare.

Föreningar och lokala aktörer:

Aktörer: Botkyrka Ungdomsfullmäktige, Mediehuset Fanzingo, Södra sidan, Orten i fokus, Immigranternas riksförbund, IFK Tumba fotboll.

Forskning

Aktör: MKC

Ansvar: Underlagsrapporter som stöd i urval och faktainsamling.

*Måstekrav för att implementeras som en Unesco-LUCS pilot

Målgrupp

Målgruppen inom ramen för samarbetet med Europarådet var unga mellan 18-25 år (juni 2015). Botkyrkas ambition i det framtida arbetet bör vara bredare.

Redovisning av genomförda aktiviteter

Antiryktescaféer

Antiryktescaféer har skapats som en offentlig plattform för Botkyrkabor att diskutera valda rykten och fördomar, och ges möjlighet att diskutera egna erfarenheter. Caféerna har genomförts i olika kommunala lokaler. Då bibliotek är en av de mest välbesökta platserna för målgruppen 18-25 år i Botkyrka, har de flesta caféer anordnats i kommunens bibliotek.

Tema för antiryktescaféerna har varierat beroende på högtider och identifierade rykten. Några exempel är ”Samernas nationaldag”, ”Romernas nationaldag”, ”Brottslighet i Botkyrka” och ”Den hotade svenska kulturen”. Olika interna och externa funktioner med kunskap om valt rykte har bjudits in som sakkunniga, bland annat poliskommissarie Kent Andersson, Botkyrkas trygghetssamordnare, förtroendevalda och enskilda invånare.

Vid ett café prövades ”digital röstning” via telefoner där publiken fick svara på frågor och sedan rösta på olika alternativ som ”ja”, ”nej”, ”blankt”, ”håller med” och ”håller inte med”.

Antiryktesagenter

En avgörande del i ett antiryktesarbete är fortbildning. Rykten och fördomar är känsliga och komplexa och det är viktigt att vara noggrann men också motiverande för att skapa engagemang hos invånarna.

Antirykteskampanjen Botkyrka Fördomsfritt har utbildat 30 antiryktesagenter vid två olika utbildningstillfällen. Det första utbildningstillfället genomfördes den 25 september 2014 av antiryktesexperten Daniel de Torres och av Europarådets projektchef för C4i, Christina Baglai.

Majoriteten av deltagarna var mellan 18-25 år. Det var studenter och representanter från lokala organisationer som Albys röster, Botkyrkas röster, ADB-syd, Fanzingo, Radio Botkyrka, samhällsinformatörer och Ungdomsfullmäktige.

Intresset för utbildningarna ökade efter detta första tillfälle och en två-stegsutbildning genomfördes 28 april och 5 maj 2015. Utbildningarna var en anpassning av Barcelonas ”A practical guide for antirumor agents” och genomfördes av

Fanzingo. Det var totalt 24 deltagare närvarande vid det första tillfället och 20 vid det andra.

Tvådagarsutbildningen innefattade följande:

Del 1:

- Grundutbildning i antirasism: vad betyder begreppen/orden: rasism, stereotyp, rykte, fördom?
- Genomgång av de fyra ryktesteman som genomsyrar i Botkyrka kommun.
- Rasismens idéhistoria.
- Genomgång av huvuddragen ur rapporter från Mångkulturellt centrum om rykten.
- Självreflektioner kring frågorna.

Del 2:

- Socialpsykologi och dess innebörd: hur tar vi emot budskap? Hur förändrar vi attityder, värderingar och handlingar.
- Värderingsövningar.
- Normkritiska övningar.
- Fokus på sociala medier. Hur bemöter man människors frustrationer, utspel och problematiska uttalanden i sociala medier på ett strategiskt sätt?

Media- sessioner

I oktober 2014 inleddes ett mediainkluderande arbete mellan antiryktesagenter och filmregissören Emil Jonsvik. Detta varade fram till i mitten av december 2014 och genomfördes i form av workshops och diskussioner kring hur rykten kan speglas inom filmvärlden, kampanjfilmer och reklam.

Kampanjfilm

Syftet med mediasessionerna var att skapa en gemensam kampanjfilm med regissören Emil Jonsvik. Detta arbete fungerande inte optimalt men slutprodukten blev sammanställd i samarbete med Fanzingo.

Ungdomskonferens

I februari 2015 anordnades en ungdomskonferens med tema ”Rykten och fördomar”. Under dagen anordnades inspirationsföreläsningar av bl.a. Kitimbwa Sabuni och Hidayet Tercan. I samband med konferensen anordnades två workshops med två olika målgrupper för att diskutera: ”Hur vi illustrerar rykten”. Konferensen fick besök av Europarådets projektchef för C4i, Christina Baglai samt antiryktesexperten Daniel de Torres.

Föreläsning

I april 2015 anordnades en inspirationsföreläsning med Behrang Miri vilket blev arbetsgruppens första aktivitet. Syftet var att diskutera rykten och dess effekter på rasismens utveckling.

Antiryktesbilaga

Ett av de identifierade projektmålen från C4i sida har varit insatser för att inkludera och arbeta med media. Som del i det måluppfyllandet samarbetade projektet med lokaltidningen Södra Sidan om en antiryktesbilaga i maj 2015. Den utgavs som en bilaga i Södra sidan nr 20 och nådde hela kommunen. Syftet var att sätta igång ett större samtal om rykten som splittrar och hindrar framväxten av ett hållbart interkulturellt samhälle.

Elektronisk version:

<http://pdf.direktpress.se/flashpublisher/magazine/12349>

Analys av projektets genomförande

Alla genomförda aktiviteter har utvärderats med hjälp av enkätundersökningar direkt efter genomförda aktiviteter för att mäta effekter och identifiera eventuella utvecklingsområden och som sammanfattade deltagarnas generella upplevelse.

Enkätundersökningarna visar att deltagarna vill analysera hur sanningsenliga rykten i Botkyrka är, och hur dess effekter upplevs individuellt.

En av de stora utmaningarna var deltagandet mellan caféerna. Antal besökare varierade beroende på dag och tema. Det antiryktescafé som fick flest besökare var under tema ”Den hotade svenska kulturen”. Utöver varierande intresse för valda teman i fråga om deltagande, har Antiryktescaféerna haft en större andel medverkande från minoritetsvenskar och invandrade än av majoritetssvenskar. En del av förklaringen kan vara att intresset att delta skiljer sig beroende på var i kommunen caféerna anordnas. I de aktiviteter och event som anordnats i Tumba eller Tullinge har det varit bättre representation. Caféerna har varit ett unikt forum för Botkyrkabor att uttrycka sin oro, innersta tankar och uppfattningar om komplexa rykten i kommunen som påverkar det dagliga livet och utbytet mellan Botkyrkabor.

Identifierade svårigheter under projektiden

Språkbruk

Då frågor om rasism, etnicitet, rykten, fördomar, stereotypa uttalanden m.fl. är komplexa och känsliga diskussionsområden, har vissa deltagare upplevt svårigheter i att uttrycka sig på antiryktescaféerna och burit på en rädsla att uttala sig rasistiskt.

Samarbetet mellan civilsamhället, forskning och kommunen

Ett centralt mål med projektet var måstekraven för en Unesco-LUCS pilot, dvs ett jämlikt samarbete för att analysera, identifiera och genomföra rätt insatser. Utmaningen inom detta område var att hitta gemensamma metoder för att förverkliga denna idé. Det var praktiskt enkelt att skapa en styrgrupp då intresset för att ingå kampanjen var stor – men det var utmanande att tydliggöra exakta roller för varje nyckelperson.

Media

Botkyrka kommuns interna kanaler som Pejls i Botkyrka har uppmärksammat antiryktesarbetet i sin helhet med fokus på antiryktesagenternas individuella upplevelser efter de genomförda utbildningarna.

Följ gärna Antirykteskampanjen Botkyrka fördomsfritt egna Facebook sida:
<https://www.facebook.com/antirykteskampanjenbotkyrka>.

Europarådets analys

Europarådets analys och utvärdering av antiryktesagenter visar att dessa är stommen till det långsiktiga arbetet med antiryktesstrategin. För att idén och konceptet med strategins långsiktiga arbete ska fungera behöver frågorna: *Vilka vill vi utbilda, varför, vad ska de göra och hur ska de involveras i det framtida arbetet*, lyftas och diskuteras.

Rykten är ett utvecklingsarbete som även lyfts inom kommunens framsikt 2016-2019 som ett hinder för framväxten av ett interkulturellt Botkyrka. Vi behöver fördjupa de samarbeten och den samverkan som inletts med de lokalt engagerade utifrån olika dimensioner av mänskliga rättigheter samt i skapandet av mötesplatser över stadsdelar och gruppstillhörighet.

Medskick till kommunledningsförvaltningen från antiryktesagenter och lokal styrgrupp

Följande behov har identifierats av antiryktesagenter och av den lokala styrgruppen:

- Vi behöver ett tredje och sista utbildningstillfälle av antiryktesagenter där målet är att utbilda 10 starka profiler som inom: kommunorganisationen, föreningar och organisationer inom kommunen.
- Efter ett tredje utbildningstillfälle bör en rekryteringsprocess genomföras för att identifiera de fem bästa pedagogiska profilerna bland antiryktesagenterna som får kompetens som utbildare av utbildare på arbetsplatser och lokala organisationer och/eller föreningar.

- Den lokala styrgruppen rekommenderar riktade insatser för skolpersonal, tjänstemän, föreningar/organisationer, idrottsförbund och förtroendevalda.

Syftet med den tredje utbildningen är att lägga grunden för ett långsiktigt arbete.

Preliminärt utbildningsupplägg steg 3

- Argumentationsteknik - hur bemöter man rykten och dess effekter inom offentlig sektor, föreningar/organisationer, skolor, idrottsförbund och politiken?
 - Social media- hur kan vi motarbeta ryktesspridning inom social media? Konkreta arbetsmetoder.
 - Socialpsykologi- hur kan vi bidra till att förändra destruktiva attityder, värderingar och handlingar inom våra befattningar?
 - Hur för vi kunskapen vidare?
- *Ett annat förslag* är att fortsätta med antiryktescaféer. Dessa har utsetts till ”good practice” av Europarådet och har engagerat flest medborgare inom projektet. De är ett praktiskt exempel på en fungerande dialogplattform för att nyansera eller slå håll på rykten.

Om verksamheten ska fortsätta bör ett antal frågor besvaras:

- Hur ska nya teman för kommande antiryktescaféer väljas?
- Ska dessa ändra form/upplägg?
- Vilka ska bjudas in?
- Ska antiryktesagenterna ansvara för dessa?

Två förslag på hur Botkyrka kommun kan gå vidare med integrering av antiryktesarbetet i ordinarie verksamhet

Om antiryktesarbetet ska bli en huvudmotor i Botkyrkas interkulturella arbete, behöver det engagemang som idag finns säkerställas och ges möjlighet att växa som samlande och enande faktor för Botkyrkabor från olika gruppen och stadsdelar.

Det första förslaget ger utrymme att både upprätthålla det som byggts upp och att fortsätta att utveckla arbetet. Det andra förslaget ger utrymme att upprätthålla det som byggts upp. En risk med den lägre ambitionsnivån kan vara att tappa en del av det befintliga nätverket.

Den långsiktiga ambitionen att integrera antiryktesarbetet inom ordinarie verksamhet kräver att vi avsätter tid och resurser. För att säkerställa detta behöver Botkyrka kommun slå fast en ambitionsnivå. Nedan följer de två förslagen för det fortsatta arbetet under 2016. Oberoende av vald ambitionsnivå bör en utvärdering göras i slutet av 2016 för att kunna besluta om en korrekt framtida budgetram för verksamheten.

Ambitionsnivå 1 (2016): Utveckla

Årlig budget inklusive en personalinsats på 50 % av en årsarbetstid:

350 000 kr.

Personalinsats: 15 000 kr/månad exklusive arbetsgivaravgifter.

Arbetsuppgifter:

- Samordna arbetsgruppsmöten med antiryktesagenterna (inbjudan, bokning av lokaler, skriva minnesanteckningar, återkoppla).
- Upprätthålla befintliga kontakter med civilsamhället och olika lokala aktörer.
- Skapa nya samarbeten.
- Ingå i nätverksträffar.
- Samordna minst 4 antiryktescaféer/år i samarbete med antiryktesagenterna.
- Genomföra minst 2 aktiviteter/år i form av föreläsningar, konferenser m.m.
- Samordna den tredje utbildningen, dess effekter och efterfrågan.
- Samordna återträffar två gånger/år med dem som har genomgått någon av utbildningarna en gång per år med syfte att skapa mobilisering.
- Samordna framtagandet av program för att motverka rykten om Botkyrka som hindrar en hållbar interkulturell utveckling i samarbete med civilsamhället och med stöd av forskning.

- Ta fram handbok för antiryktesarbete med stöd av antiryktesagenter och av Barcelona stad.

Ambitionsnivå 2 (2016): Förvalta

Årlig budget inklusive en personalinsats på 25 % av en årsarbetstid:

175 000 kr

Personalinsats: 7 500 kr/månad exklusive arbetsgivaravgifter.

Arbetsuppgifter:

- Samordna arbetsgruppsmöten med antiryktesagenterna.
- Upprätthålla befintliga kontakter med civilsamhället och olika lokala aktörer.
- Samordning av minst 2 antiryktescaféer/år i samarbete med antiryktesagenterna.
- Genomföra minst 1 aktiviteter/år i form av föreläsningar, konferenser m.m.
- Samordning av den tredje utbildningen och av dess effekter och efterfrågan.
- Samordna återträffar en gång/år med dem som har genomgått någon av utbildningarna en gång per år med syfte att skapa mobilisering.

Redovisning av EU- medel (januari 2014- juni 2015)

	Kostnad (€)	Kostnad (SEK)
1. Personal (2)	19 504 euro	178 354,5 sek
2. Forskning	14 109 euro	130 380 sek
3. Utbildning av antiryk- tesagenter	5 662 euro	52 441 sek
4. Kommunikation	6 161 euro	57 000 sek
5. Events	4 135,5 euro	38 022 sek
Total projekt kostnad:	49 571,5 euro	456 197,5 sek
Total mottagen EU- medel (två inbetalningar)	49 910 euro	457 422 sek

Återstående saldo för överföring: 338,5 euro.